

אופק חדרה

הדלקת הנר	יציאת השבת	רבינו תם
18:03	19:08	19:45
18:14	19:04	19:46

חג הסוכות התשפ"ז

חובה על אדם לעשות את המצוות, כי כך ציווה הקב"ה! אדם מקיים את המצווה במסירות ובדייקנות, ואת השכל שלו הוא שם בצד! בעל ה"שרידי אש" כותב, כי חג הסוכות הוא ה"סגור" הטוב ביותר שאדם יכול להביא איתו, לפני הקב"ה, לקראת יום חיתום הדין בהושענא רבה. הוא שוהה במשך כל השבוע בסוכה רעועה, צפוף לו, חם לו, השכנים מכל הכיוונים מפריעים, חתולים ומעופפים למיניהם טורדים את שלוותו, והוא לא מקטר, לא מתלונן. אדרבה, הוא שר ומזמר, מהלל ומשבח את הקב"ה. אכן, אין פרקליט טוב מזה לקיים רצון ה' ולשים את השכל בצד.

אשה הגיעה לרבנית קנייבסקי ע"ה, וסיפרה לה שהעובר שבמעיה הפוך. הרבנית אמרה לה, שבעלה, רבי חיים זצ"ל, אומר שבמקרה זה יש לבדוק אם אחד מהספרים שבבית איננו מונח הפוך. "אם העובר הפוך - אות הוא כי אחד הספרים מונח הפוך, וכשיהפכו אותו - גם העובר יתהפך", אמרה לה.

האשה ההיא לא שמעה היטב את דבריה של הרבנית קנייבסקי, ובמקום לשמוע את המילה "ספרים" היא שמעה "סירים": "ששום אחד מן הסירים שבבית לא יהיה מונח הפוך"...

האשה שבה לביתה, והחלה לסדר את כל הסירים שבמטבח, שיעמדו בסדר ישר, ולא הפוך. היא עלתה לקומה השנייה של ארונות המטבח, והחלה לארגן גם שם את כל הסירים של פסח, שגם הם יעמדו ישר, ואף אחד מהם לא יעמוד הפוך...

כעבור כמה ימים, בבדיקת אולטרה סאונד, נמצא שהתינוק התהפך...

היא מיהרה לרבנית קנייבסקי להודות לה, וסיפרה לתומה, כי אכן הפכה את כל הסירים, גם את אלו של פסח, והעובר התהפך... הרבנית מיהרה לספר לרבי חיים את הסיפור, והוא אמר: "מה שמציל את העובר אינו העיצה, אלא אמונת החכמים. אשה זו עשתה מה שהיה נראה לה שהורו לה לעשות, ומן השמים שילמו לה את שכרה מושלם!"

כאשר אדם מקיים את המצוות בתמימות, מתוך אמונה טהורה, מניח את שיכלו בצד ומקיים כי כך הקב"ה ציווה, בלי שאלות - הקב"ה מחיש לו את הישועה.

חובה על יהודי לדעת: אני לא פועל כלום, לא מפעיל כלום. "בידך אפקיד רוחי", אתה, בורא עולם, עושה את הכל, ואני בסך הכל ממלא את רצונך. כשחיים מתוך הבנה שכזאת - זוכים לכל הברכה שבעולם.

יש יהודי בשם רבי ניסן גד, שמתגורר בפלורידה שבארצות הברית. הוא מחזיק ישיבה וכולל מסויימים בבני ברק, וכן תורם לעוד מוסדות תורה רבים.

כאשר התחוללה סופת הוריקן קשה באיזור מגוריו. הוא רעד מפחד משום שהחניות שלו עמדו בקו בו עמדה הסופה לפגוע קשה.

הוא התקשר בבהילות לישיבה ולכולל, וביקש שהבחורים והאברכים יתפללו עליו, שהסופה לא תפגע בחניות שלו.

והנה, על פי השכל, היה נראה שזוהי תפילת שווא. רוח הסערה התקדמה בדיוק לפי המסלול שצפו החזאים, כשהיא שוברת ומנתצת את כל אשר ניקרא בדרכה ותלה בה' ביטחונו.

אך האברכים לא שאלו שאלות. יהודי מבקש שיתפללו עליו - מתפללים! ובפרט כשמדובר להחזיר ליהודי טובה תחת טובה.

היהודי הזה סיפר לי: הסופה שאכן עברה במסלול המתוכנן. כל החניות של הגויים מסביב ניזוקו בצורה קשה מאוד, ואילו לחניות שלו אירעו רק נזקים קלים, בלתי משמעותיים.

והוא הוסיף ואמר: "עכשיו זכיתי להבין היטב את מה שאני אומר כל בוקר בפסקי דזימרה: 'רוח סערה עושה דבר' - גם כאשר יש רוח סערה, שעל פי השכל היתה צריכה לחולל חורבן, אבל היא רק עושה דבר של ה', ותפילתם של אותם בני תורה, שלא שאלו שאלות והתפללו מעומק ליבם לה' - היא אשר החישה לי את הישועה!"

הקב"ה הוא כל יכול. רוח הסערה היא רק "עושה דבר". מי שמאמין בזה באמונה שלימה, לא בחצי אמונה או בשלושת רבעי אמונה, הקב"ה נותן לו גאולה שלימה.

סוכה - כי כך ציוונו ה'

ישנה קושיה עצומה, המצריכה עיון: אין מצוה בתורה, שעשו בה צירוף של כל כך הרבה הקלות, כמו מצוות סוכה.

אדם יושב בסוכה, יש חור במחיצה, היא איננה סגורה - לא נורא, יש דין "לבד". המחיצה נחשבת כאילו היא סתומה.

הסכך הכשר מרוחק מהדפנות! - לא נורא, יש דין "דופן עקומה". הדופן כאילו מתעקמת והרי היא כמגיעה לסכך.

הדופן נמוכה ולא מגיעה לסכך, חלק מהגובה נשאר פתוח. - לא נורא אומרים "גוד אסיק", והדופן כאילו עולה למעלה.

אין לסוכה ארבע דפנות, גם לא שלוש, יש לה בסך הכל שתי דפנות ועוד דופן שלישית ברוחב טפח! - לא נורא, ישנה הלכה למשה מסיני שמספיק "שתיים כהילכתן ושלישית אפילו טפח".

הסכך מסוכך רק חמישים ואחד אחוזים משטח הסוכה, כאשר בחלק משעות היום יש בה שמש, ואדם יושב תחת השמש! - לא נורא, מכיוון שסוף כל סוף, בשעה מסויימת, כשחמה בראש כל אדם, "צילתה מרובה מחמתה" - הסוכה כשרה.

נראה, על פניו, שקיבצו והביאו את כל ההקלות האפשרויות אל מצווה אחת...

ולא זו בלבד, אלא שאפשר לעשות את הדפנות של הסוכה מכל דבר, גם מרהיטים שראו ימים יפים יותר, ועתה הם בדרכם לאשפה, מדיקטים שבורים ואפילו מקרטונים, ולסוכך ניתן בפסולת גורן ויקב, והרי לך סוכה למחרת... מכל אלו אדם בונה את הסוכה, והם מקבלים קדושה עליונה, ואסור להשתמש בהם כמו קורבן!

והנה, באותו חג עצמו, כשמגיעים למצוות ארבעת המינים, פתאום מחמירים בחומרות על גבי חומרות. מחפשים בזכויות מגדלת אם אין נקודה זעירה שחורה על האתרוג. נקודה קטנה שכזו - יכולה לפסול את האתרוג. לא שמענו על שום פרי, מפירות ההדר, שמישהו מסתכל על העוקץ שלו... בלאו הכי אין מישהו שאוכל את העוקץ של התפוח... זה לא מעניין אף אחד אם העוקץ נמצא או לא. רק באתרוג, אם נפל על העוקץ - האתרוג פסול.

ושבו נוטלים את הזכויות מגדלת להתבונן על חודו של הלולב, אם אין שם פתיחה זעירה, או שחלילה, נקטם קצה העלה במשהו זעיר, שלא ניתן לראותו בעין רגילה, בלי להשתמש בהגדלה.

מתבוננים, ושבבים ומתבוננים, מודדים, ושבבים ומודדים, אם שלושת העלים של ההדס, יוצאים בדיוק בקו אחד, "חוט המקיף", ואם הם לא יוצאים מאותו קו - ההדס פסול.

מה קורה כאן? באותו חג עצמו אנחנו מתנהגים בהנהגות שונות שהן לכאורה תרתי דסתר. מקילים מאוד במצווה אחת, ומחמירים מאוד במצווה השנייה, וישראל, עם קדושים, מוכנים להשקיע דמים מרובים ולקנות ארבעה מינים מהודרים, עם כל החומרות.

מה ההבדל בין שתי המצוות הנהוגות באותו חג? מדוע במצוות סוכה, מקילים, ובמצוות ארבעת המינים, מחמירים?

שמעתי על כך תירוצ נפלא:

אם יגידו לכן אדם: "לך תגור במדבר. תסתדר שם בתוך איזשהו אוהל" - הוא לבטח ישלול את הרעיון. בשיכלו הוא מבין שלא שייך להסתדר במדבר בלי תנאי מגורים הולמים. המדבר הוא מקום מסוכן, יש בו נחשים, ושאר מיני פורעניות. הוא לבטח יאמר, על פי הבנתו ושיכלו: "כדי לגור במדבר צריך מינימום של בית, סגור ומוגן, ולא אוהל רעוע!"

סוד מצוות סוכה הוא: **שים את שיכלך בצד!** הקב"ה בעל הבית, והוא יגן עליך גם אם תדור באוהל רעוע, בן שתי דפנות ושלישית אפילו טפח. גם באוהל כזה תסתדר! אתה תראה שתסתדר גם במה שנראה לך לפי השכל שלך שלא תוכל להסתדר בו.

גם אם הפרוץ מרובה, גם אם אין דפנות, גם כשאתה חשוף לאוויר - ה' צילך, ושומר עליך בכל כנפיו הנאמנות.

כשמגיעים למצוות ארבעת המינים, ושיכל האדם לא מבין מה האסון הגדול אם יש על קליפת האתרוג נקודה שחורה, ושיכלו גם לא מבין את מה זה מעניין אם נפל לאתרוג העוקץ, או מה זה משנה אם שלושת העלים של ההדס לא יוצאים ממש מאותו חוט המקיף - גם כאן אומרים לאדם: **שים את שיכלך בצד. תעשה את מה שהקב"ה אומר לך לעשות, בין אם השכל מבין, ובין אם אין הוא מבין!**

בשום מצווה שבתורה לא מצאנו פטור של "מצטער". תארו לעצמכם שיבוא משהו ויאמר: "חס לי. אינני מסוגל ללמוד או להתפלל". האם הוא יהיה פטור מקיום המצווה? בוודאי שלא! יגידו לו: "חס לך? - תילחם!"

ואילו כשמגיעים למצוות סוכה, הדין הוא ש"מצטער פטור מן הסוכה". שואל החידושי הרא"ם ז"ל: מדוע דווקא במצווה זו פטור את המצטער? מדוע לא יאמרו לו שעל אף הצער ילחם ויקיים את המצווה? הוא תירץ: המצטער מגלה שלדעתו הצער נגרם לו בגלל הסוכה. לדעתו, אם הוא היה בבית - לא היה לו את הצער הזה. והאמת אינה כן! אם מגיע לאדם צער, הוא יקבל אותו באיזושהי צורה בכל מקום, גם אם היה יושב בביתו.

בכך הוא מגלה שאינו מאמין באמונה שלימה שהוא בידיו של הקב"ה. חסר לו, איפוא, בהבנה הבסיסית את מהותה של מצוות סוכה, לפיכך פטור מן הסוכה.

יהודי שמבין מהי מצוות סוכה ומאמין באמונה שלימה שהוא בידיו של הקב"ה - שהצער לא נגרם מהסוכה. הוא מבין שאת אותו צער שנגזר עליו, היה מקבל בכל מקום. יהודי שכזה מצטער מהצער ולא מהסוכה. אבל מי שמצטער "מן הסוכה" - פטור ממנה.

לחיות עם אמונה בלי שאלות, לבטוח בה' עד הסוף, בלי לערב את השכל - זוהי מהותו של חג הסוכות. (דורש טוב - הרב גואל אלקריף שליט"א)

הפסוק

הלכות הושענה רבה

- יום השביעי של חג הסוכות נקרא יום 'הושענא רבה', ומרבית בו בלימוד תורה ובתפילה, ובו מקיפים את התיבה שבע פעמים ומרבים בסליחות ובתחנונים.

- מנהג ישראל להיות ניעורים בליל הושענא רבה, ועוסקים בתורה, וטוב שיקראו הסדר המתוקן בספר קריאי מועד, ואחר עלות השחר יש ליטול הידיים כמו בכל יום, ויברכו כל ברכות השחר עם ברכות התורה. ויתפללו שחרית ומוסף בהתלהבות ובשמחה. ויאמרו לפני הזמירות ה' הוא האלוקים', ואח"כ ה' מלך', ובין ישתבח ליוצר יאמרו 'שיר המעלות ממעקים', כמו שנהגים לומר בעשרת ימי תשובה.

- אחר תפילת מוסף ייקח חמישה בדי ערבה, ולא יחברם עם הלולב כלל, ויחבטם בקרקע חמש פעמים, לקיים מנהג נביאים שנהגו כן.

- נשים פטורות ממצוות חביטת ערבה, שכל מצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות.

- נוהגים בעה"ק ירושלים, שאחר עלינו לשבח, פותחים את ההיכל, וכל הציבור יחדיו ירננו באמירת 'נשמת כל חי' מתחילתו ועד סופו, עד 'ברוך מהולל בתשבחות' בלא הזכרת השם. ויש מסיימים בתיבות 'ומעולם ועד עולם אתה קל'. ובסיומו אומרים: הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לומר נשמת כל חי ביום הושענא רבה לשנה הבאה, בעת הזאת אחר תפילת שחרית ומוסף, ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיחתום אותנו בספר חיים טובים ונזכה ונחיה שנים רבות ונעימות, ונגילה ונשמחה בישועתו. (חזון עובדיה)

פנינים

"פרי עץ הדר"

(כג, מ)

רמז יש בפרי עץ הדר לדרגתו של היהודי:

בשיר השירים נאמר: "כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים", וביאר התוספות שהכוונה לאתרוג.

מה מיוחד באתרוג? - שהוא 'דר באילנו משנה לשנה'. ואומר על כך רבי אליהו לופיאן: לאתרוג, שיכול להמשיך לצמוח על העץ משנה לשנה, ישנה מעלה וחסרון לעומת פירות אחרים. מעלתו - שהוא יכול להמשיך לגדול עוד ועוד, אך חסרונו - אם הוא נופל, הוא מתפוצץ ונפגם יותר מפירות קטנים שנופלים.

כך הוא היהודי: אם הוא מחובר לעץ החיים, לתורה - יכול הוא לפרוח ולצמוח, לגדול ולהיות ענק שבענקים. אבל אם, חלילה, מתנתק הוא מהתורה - הוא מידרדר עד שאול תחתית. ונעשה גרוע מן הגויים, כמו שאמרו חז"ל: "אומה זו משולה לעפר ומשולה לכוכבים, כשהן יורדין - יורדין עד עפר, וכשהן עולין - עולין עד לכוכבים".

(ומתוק האור)

שבת שלום וחג סוכות שמח

לעילוי נשמות: יואב בן מנחם בן סימון, שושנה שירה ח'בי בת אברהם, מיכאל ח'בי בן סעדיה, לזכות אריה ח'בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדיה ח'נדי, ציון נגר בן סעדיה, אסתר תומה בן סעיד, מיטל ודיקלה בנות אסתר וישראל, חנה מנצור בן יוסף, רחל שגן בן שולמית, סעדיה בן שלמה, חנינה סספורטס בן קלרה, אופיר בן יצחק, יאיר נגר בן יוכיח. הראל בן פריחה, חיים כלפא בן אסתר, אליעזר בן זולה, ציון בן רחל, אריאל בן יולפה, בניהו בן יחזקאל, איל בן דודיק, כרמלה בן גורליה, סוכבה בת אורח, אחרון בן חיים, סלמה בן רוזינה ואחרון, רוט רייזל בת יחזקאל, זכריה בן יפת חסן עיקב, שושנה שמעה בת ישראל, שושנה קמר בת ערואד. **לרפואה:** נוי בת חילה, חנה בת סיון-שרה שפירנצח, רותית בת זרבה, מארק בן רחל, אילן בן רומית, שושנה בת מזל, אסתר בת מרים, ליאת בת אסתר, מאיר רפאל בן משה, שירי בת אילנה, נעמי בת אורלי, צבי כהן בן אמירה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.